



Monumentnummer*: 521789

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 november 2001
Kadaster deel/nr 82951/196

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Brummen	Brummen	Gelderland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Brummen	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Brummen	G			5969

*Omschrijving***

Het twee bouwlagen en een zolderverdieping tellende LANDHUIS bestaat uit een hoofdvolume op rechthoekige plattegrond met aan weerszijden dwarsgeplaatste, risalerende vleugels. Aan de rechter zijgevel bevindt zich een eenlaags aanbouw onder schilddak, waarin de voormalige dienstruimten zijn ondergebracht. Het hoofdvolume wordt gedekt door twee zadeldaken gescheiden door een zakgoot. De vleugels zijn gedekt met schilddaken. De schilden worden gedekt door gesmoorde, verbeterde Hollandse pannen en op elk van de vier hoeken van de bekapping bevindt zich een gemetselde schoorsteen met rookkap. Centraal in de achterste zadelpak bevindt zich een achzijdige klokketoren met een open lantaarn en een veelzijdige torenhelm bekroond met een windvaan. In de dakschilden bevinden zich rondbogig afgesloten dakkapellen in achttiende-eeuwse trant, met veelruits openslaande ramen binnen een omlijsting van houten klauwstukken onder een gebogen dak. De gevels zijn opgetrokken in rode baksteen in kruisverband en bezitten overwegend in de eerste bouwlaag 32-ruits schuifvensters (4(4+4)) en in de tweede bouwlaag 24-ruits schuifvensters (4(3+3)). De vensters bezitten een hardstenen onderdorpel en hebben witgeschilderde geprofileerde kozijnen. De vensters zijn voorzien van zwart geschilderde persiënnes. De gevels worden afgesloten door een gekorniste, geprofileerde bakgoot op een smal fries voorzien van een bloktandlijst. De middenas van de vrijwel symmetrisch opgezette VOORGEVEL wordt benadrukt door een partij bestaande uit de entree en een balkon halverwege de bouwlagen, omgeven door een samenstelling van met glas-in-lood gevulde vensters. De vrij gedrukte ingangspartij heeft een zwartgeschilderde dubbele paneeldeur. Entreepartij en balkon bezitten een zandstenen pilasteromlijsting in blokverband. Aan beide zijden van de entree is een gevelsteen ingemetseld onder staande, ovaalvormige, zesruits

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



tuimelvensters. De linker steen is afkomstig van het afgebroken huis en draagt de inscriptie Judith van Lennep Vrouwe van Engelenburg, den 27 aug. 1835'. De tekst van de rechter steen luidt: Maria Elisabeth van Marle, Klein Engelenburg, den 21 aug. 1912'. Het balkon rust op natuurstenen consoles en wordt omgeven door een gietijzeren balustrade. De meerruits balkondeur heeft een meerruits bovenlicht en een omlijsting met casementen. De deur wordt geflankeerd door smalle schuifvensters die net als het bovenlicht een geometrische roedeverdeling om een staand ovaal bezitten en zijn gevuld met glas-in-lood. Boven de balkondeur is in een boogveld een gebeeldhouwde steen aangebracht met de figuratieve voorstelling van een door engeltjes gedragen festoen. Ter weerszijden van deze ingangspartij, zowel als in de beide licht vooruitspringende risalieten, bevinden zich in de eerste en tweede bouwlaag meerruits vensters zoals reeds beschreven. In de rechter zowel als de linker risaliet bevindt zich nog een zwartgeschilderde dienstdeur, waarvan alleen de rechter oorspronkelijk is en boven zich twee staande ovale vensters bezit. De aanbouw rechts bezit twee kleinere 15-ruits vensters. De RECHTER ZIJGEVEL heeft vensters zoals beschreven en voorts enkele kleinere veelruits openslaande vensters voor de vertrekken van het dienstpersoneel. In de achter- en zijgevel van de aanbouw bevinden zich diverse veelruits vensters alsmede een zij-ingang met een veelruits deur onder een veelruits bovenlicht. De LINKER ZIJGEVEL telt vijf assen waarvan er vier voorzien zijn van de reeds bekende vensters. De vierde as is blind. Tegen deze zijgevel staat een niet-oorspronkelijke brandtrap. De ACHTERGEVEL heeft vensters zoals reeds beschreven en voorts drie tuindeuren; één centraal in de eerste bouwlaag en een in elke binnenste zijgevel van de risalieten. De risalieten springen hier verder naar voren als bij de voorgevel. Deze tienruits deuren zijn voorzien van negenruits bovenlichten en van een houten omlijsting met casementen, op hardstenen neuten.

De indeling van het INTERIEUR is grotendeels gehandhaafd. Via een gedrukt, volledig met marmer bekleed ingangsportaal, wordt een monumentale hal betreden die zich gedeeltelijk over twee verdiepingen uitstrekt en een ruim opgezette houten bordestrap bezit. Op deze hal komen de woonvertrekken uit die in de originele plattegronden aangeduid worden met termen als heerenkamer', biljardkamer' en salon'. Van het oorspronkelijke interieur zijn nog waardevolle elementen bewaard gebleven, zoals de marmer bekleding van vloeren en lambrizingen, een groot deel van de binnendeuren en deuromlijstingen en een betegelde keuken met houten schouw. Het interieur van de voormalige woonkamer is slechts op ondergeschikte punten gewijzigd en bezit nog de houten casettelambrizing, het oorspronkelijke balkenplafond met geornamenteerde consoles en een in steen en hout uitgevoerde schouw. Het glas-in-lood in de vensters van het trappenhuis is geïnspireerd op achttiende-eeuwse Hollandse vensters en bestaat uit familiewapens binnen de ovale roeden, omgeven door eenvoudig glas-in-lood in geometrische patronen. De ovaalvormige schildering op doek, die oorspronkelijk het plafond van de hal sierde, is verdwenen.

Waardering

LANDHUIS Klein Engelenburg' (complexonderdeel A) gebouwd in 1912 naar ontwerp van FREEM en BREMER.

-Van architectuurhistorische waarde als gaaf en goed voorbeeld van een landhuis uit het begin van de twintigste eeuw gebouwd in Um 1800-stijl. Het landhuis valt op door esthetische kwaliteiten in in- en exterieur zoals de hoofdvorm en detaillering waarbij aansluiting is gezocht bij de achttiende eeuw. Onder de bewaard gebleven interieuronderdelen bevinden zich marmeren vloeren en een nog vrijwel compleet ingericht woonvertrek. Voorts is het huis van belang vanwege de voor die tijd karakteristieke indeling, waarbij verschillende woonvertrekken om een monumentale hal werden gegroepeerd. Het landhuis is een vroeg voorbeeld van een buitenhuis, binnen het oeuvre van de architect Bremer, die in deze tijd samenwerkte met Freem.

-Van stedenbouwkundige waarde vanwege de ligging binnen het landgoed dat een belangrijk deel van het westelijke centrum van Brummen inneemt. Om het terrein zijn belangrijke straten aangelegd met negentiende en twintigste-eeuwse villa's en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



middenstandswoningen. Het landhuis speelt in deze historisch gegroeide kern vanwege grootte en fraaie verschijningsvorm een beeldbepalende rol.

-Van cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een landhuis gebouwd voor een welgestelde familie aan het begin van de twintigste eeuw. Het huis weerspiegelt in uiterlijke verschijningsvorm en de indeling van het interieur de wooncultuur van deze sociale bovenlaag. Voorts is het huis van belang vanwege de met het landgoed verbonden geschiedenis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis